

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Nefret suçlarında yaşanan artışın ve nefret suçlarının toplumda yarattığı ayrışma ve travmanın tüm boyutlarıyla araştırılarak sorunun çözümüne yönelik gerekli önlemlerin belirlenmesi ve Türkiye'de nefret suçlarının önlemesi için acil olarak yapılması gereken düzenlemelerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

② Aykan ERDEMİR
Bursa Milletvekili

Mehmet ERDOĞAN
İstanbul M.V.

① Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

İhsan Öztepe
İstanbul M.V.

Sencer Aytaç
ANKARA M.V.

Mehmet Çayır
İstanbul M.V.

Veli AĞBABA
Malatya Milletvekili

Melda ONUR
İstanbul Milletvekili

Binnaz Toprak
İstanbul m.v.

Okşay Eksi
İstanbul

Mehmet Hilal Köpçü
Kocaeli M.V.
Rıza Turmen
İzmir m.v.

B. Toprak

Gülşin Bilgel
Ankara m.v.

Özdemir Aksüper
12. MİR M.V.

Ayşe Eser Danışoğlu
İstanbul M.V.

Durdu ÖZBEKAT
K. Maraş M.V.

K. Maraş M.V.

A. Maraş M.V.

Ali Serindag
Gözü M.V.
FAHİR JUNAY
İstanbul M.V.

Ali İhsan Köktürk
Zeytinli M.V.

Malik Eder Özdemir
Sivas m.v.

Mehmet Çayır
İstanbul M.V.

Mehmet Çayır
İstanbul M.V.

GEREKÇE

Türkiye’de son 10 yılda ırkçılık, cinsiyetçilik, yobazlık, yabancı düşmanlığı ve benzeri saiklerle işlenen nefret suçlarında bir artış yaşanmaktadır. Nefret suçlarında, fail ile kurban arasında doğrudan bir ilişki dışında kurban, sırf sahip olduğu grup kimliğinden ötürü hedef seçilebilmektedir. Genel olarak nefret suçları, mağduru ve mensup olduğu grubun diğer üyelerini korkutmakta ve kendilerini tecrit edilmiş, savunmasız ve hukuk tarafından korunmasız olarak hissetmelerine yol açmaktadır. Öte yandan, söz konusu suçların doğurduğu bu öldürücü hissiyat ve psikolojik etki, ırksal, dinsel ve etnik gerilimleri daha da tırmandırmakta, misillemelere ve zorunlu göçe neden olabilmektedir.

Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği ve AGİT gibi uluslararası kuruluşlar ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin denetim organları, bugüne kadar Türkiye hakkında çok sayıda tavsiye kararı yayımlamıştır. ırkçılık ve Hoşgörüsüzlükle Mücadele Avrupa Komisyonu (ECRI) ve BM Irk Ayrımcılığının Önlenmesi Komitesi (CERD) tarafından hazırlanan Türkiye raporlarında, Hükümetin nefret suçlarıyla mücadele için gerekli acil adımları atması tavsiye edilmektedir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, nefret söylemini "hoşgörüsüzlük temeline dayalı, yabancı düşmanlığını, ırkçı nefreti, anti-semitizmi ve diğer nefret biçimlerini yayan, kışkırtan, öven ya da haklı gösteren her tür ifade biçimi" olarak tanımlamaktadır. Bu hoşgörüsüzlük, saldırgan milliyetçiliği ve kendi grubunu diğer gruplardan daha üstün görmeyi, azınlıklara, göçmenlere ve diğer göçmen kökenlilere karşı ayrımcılığı ve düşmanlığı da kapsamaktadır.

Son 10 yıllık süreçte ülkemizde Trabzon’da Rahip Santoro cinayeti (2006), Hrant Dink cinayeti (2007), Malatya Zirve Yayınevi katliamı (2007), Selendi’de Roman yurttaşlara (2010), İnegöl’de Kürt yurttaşlara (2011) yönelik linç girişimleri, Türkiye’nin değişik yörelerinde Alevi yurttaşların evlerinin işaretlenmesi (2012) ve LGBT cinayetleri gibi nefret temelli şiddet olayları meydana gelmiştir. Ayrıca pek çok kişi inancı, etnik kimliği, cinsel yönelimi ya da cinsiyet kimliği yüzünden şiddete maruz kalmakta, yaralanmakta ya da hayatını kaybetmektedir.

Bu nefret suçları bir arada yaşama iradesini tehdit eden derin toplumsal yaralar açılmış, adalete güven sarsılmıştır. Türkiye’de nefret suçlarına karşı mücadele veren sivil toplum kuruluşlarının medya ve takip ettikleri davalardan elde ettikleri sonuçlara göre nefret suçunun işlendiği kategoriler; din ve inanç, etnik köken, cinsel yönelim ya da cinsiyet kimliğidir. Çok kültürlü ve kimlikli bir coğrafya da bulunan ülkemiz de Kürtler, Aleviler, translar, Romanlar ve pek çok farklı gruba karşı ayrımcılık ve nefret suçu işlenmektedir.

Nefret söylemi mağdurlarının yaşadıkları topluma bağlılıkları sarsılır, kişilikleri örselenir. Nefret söylemi, mağdurlarında derin ve kalıcı psikolojik travma yaratır. Mağdur kendisini nefret söylemi tarafından dayatılan kimlik dışında göremez hale gelir. Dayatılan kimlik nedeniyle ötekileştirilen ve saldırıya uğrayan kimse artık toplumla ilişkisini bu dışlanmışlık üzerinden kurmaya mahkûm edilir.

Nefret söylemi ve nefret suçları bir arada yaşamı tahrip eder. Bu tahribat belirli bir topluluk üzerinde yoğunlaştığı takdirde, baskıcı toplum iklimini ve kolektif şiddeti egemen kılar. Üzülerek görmekteyiz ki Türkiye hızla böyle bir ortama kaymaktadır. Bu nedenle bir an önce nefret suçlarını izleme ve raporlama mekanizmaları oluşturulmalı, bu alana ilişkin olarak kamuya veri toplama ve arşivleme görevi verilmelidir. Kapsamlı bir nefret suçları yasası çıkarılmalı ve nefret suçlarının önlenmesi için gerekli politikaların belirlenmesi sağlanmalıdır.